

Ola Ullsten: Utrikesdeklarationen 1982

Talare
Ola Ullsten
Utrikesminister

Datum
17 mars 1982

Plats
Stockholm

1 Herr talman!

På några få år har det internationella läget allvarligt försämrats. Det går en isande vind av hot genom världen i dag. Spänningarna ökar, konflikterna blir
5 fler och allvarligare. Människors osäkerhet inför framtiden växer.

Det som mer än annat ger oss anledning till oro är stormakternas nästan fullständiga oförmåga att komma till rätta med sin egen fruktan för varandra.

10 Med sin stora ekonomiska, politiska och militära makt håller de världens öde i sina händer, men de saknar förmåga att bidra med konstruktiva lösningar på världens problem.

Denna situation är mycket farlig, för dem själva och för oss.

15

Vad som sker i Polen visar att den politiska ordningen i Östeuropa är oförenlig med hänsyn till individens rätt till frihet och de östeuropeiska staternas rätt till nationell självständighet. Slagorden om folkets demokrati har blivit en trött och cynisk ritual för ledare som måste skydda sig mot folket med milis och
20 stridsvagnar.

Tragedin i Polen är ytterst en följd av sovjetisk maktpolitik.

Undantagstillståndet föregicks av militära styrkedemonstrationer och politiska påtryckningar från rysk sida. Vilken roll den kommunistiska stormakten spelade
25 just den 13 december är ovisst och egentligen av mindre intresse. Vad som kvarstår är att detta datum markerar ännu en milstolpe i en process som beskriver kommunistsystemets politiska fall.

30 Nu är Polen tillbaka i förtryckets tröstlösa vardag. På ett av de monument som polackerna reste över demonstrationerna i Gdynia och Gdansk för tolv år sedan

står det: "Maktens soldater dödade arbetare." Fler har dödats sedan dess. Tusentals fackföreningsledare och andra regimkritiker har internerats. Generalernas grepp har hårdnat. Deras löften om frihet framstår inte som
35 trovärdiga.

Vi måste ändå, herr talman, fortsätta att kräva att de står vid sina ord. Vi har inte rätt att säga att polackernas längtan efter frihet är fåfäng. Vi måste fortsätta att
40 säga det som är en ofrånkomlig sanning, att krigslagar och maktspråk endast kan föra Polen ännu djupare in i politisk söndring och ekonomiskt förfall.

Vi måste också inse att Polens kris är omvärldens. Vad de kommunistiska ledarna talar om som deras interna angelägenheter har fört öst och väst ännu
45 längre in i en återvändsgränd av misstänksamhet och konfrontation. Slaget mot det polska folkets frihet har kommit att drabba alla människors förhoppningar om en tryggare tillvaro.

Både Sovjetunionen och Förenta staterna vet trots allt att de i längden inte kan undvara ett åtminstone begränsat samarbete. De borde båda vara skrämde inför
50 perspektivet av en evig konfrontation i det kalla krigets tecken.

Försöken att undvika detta är vaga, men de finns där. Ingendera sidan ville t. ex. ta ansvaret för att Madridmötet skulle bli slutet på de europeiska samarbets- och
55 säkerhetssträvanden som fick sitt uttryck i Helsingforsmötet 1975.

Likväl lyckades man inte samla sig till några som helst konkreta beslut i Madrid, bara till ännu en förhandlingspaus. Att det trots allt inte blev något definitivt
60 förhandlingsavbrott är den svaga strimma av hopp som lättar upp vår djupa besvikelse över att mötet inte kunde föras till ett framgångsrikt slut. Det var naturligt och ofrånkomligt att de demokratiska regeringarnas delegater i Madrid starkt kritiserade militärens handlande i Polen. Det hade varit
65 uppseendeväckande, om man vid en konferens om avspänning i Europa hade förbigått händelserna i Polen med tystnad. Östs protester mot att debatten blev så omfattande må vara naturliga, men deras rätt att kräva att andra skulle vara tysta kunde vi inte acceptera.

I det läge som nu har uppstått är det viktigt att de resultat som nåtts vid Madridmötet ändå inte går förlorade. Det påtvingade förhandlingsavbrottet i Madrid bör därför utnyttjas för kontakter mellan de deltagande staternas

regeringar. Sverige kommer att aktivt bidra till fortsatta förhandlingar om det slutdokument från Madridmötet som vi tillsammans med övriga neutrala och alliansfria stater har lagt fram.

- 75 Det finns redan en betydande enighet om detta dokument. En av punkterna gäller förslag till en första fas i en europeisk nedrustningskonferens. Sverige har som bekant erbjudit sig att stå som värd för denna.

- 80 Jag tror inte att någon av supermakterna avsiktligt planerar att gå i krig med den andra. De är rimligen oförändrat medvetna om de oöverskådliga riskerna med en konfrontationspolitik. Samtidigt vet vi att misstro och felbedömningar kan leda supermakterna in i kriser som de till sist får svårt att kontrollera.

- 85 Det är mot denna bakgrund som den pågående kapprustningen är så farlig. Den liknar mer än någonting annat ett slags lämmeltåg mot en självförintelse. Tankarna bakom kapprustningen är ett nederlag för det mänskliga förnuftet. Ingen uppgift kan vara angelägnare än att stoppa den pågående utvecklingen mot allt fler och alltmer ohyggliga vapen.

- 90 Alla rustar, men supermakternas roll är avgörande. Deras andel av rustningarna är den utan jämförelse största. De bär huvudansvaret för att en kursändring kommer till stånd, men de har ännu inte varit beredda att ta det ansvaret.

- 95 En tillbakablick på deras försök till nedrustning eller kontrollerade upprustning ger oss en bild av halvhjärtade ansträngningar, misslyckanden och felslagna förhoppningar. Den förlamande misstänksamheten har hindrat dem från framsteg.

- 100 Svårigheterna att nå ett avtal om fullständigt stopp för prov med kärnvapen är ett exempel. Det har hittills varit omöjligt att ens få till stånd multilaterala förhandlingar om ett sådant avtal. Utvecklingen i fråga om kemiska vapen är en annan anledning till oro. Trots ett snart 60-årigt förbud mot användningen av kemiska stridsmedel i krig fortsätter, enligt tillförlitliga rapporter, supermakterna nu i ökad utsträckning att tillverka just sådana vapen.

105

Andra rapporter talar om pågående forskning i syfte att använda den yttre rymden till krigföring.

110 Det måste vara politiska ledares och alla andra opinionsbildares uppgift att häva
tvångsföreställningen att mera vapen ger ökad säkerhet. I kärnvapenåldern visar
man inte sin styrka genom att lägga ytterligare megaton till en redan överstor
och militärt oanvändbar förstörelseförmåga. Den verkliga styrkan måste visas
115 vid förhandlingsbordet, i modet att övervinna fruktan och inse att det endast är
minskande rustningar som leder till ökande säkerhet.

Just nu står vi, herr talman, inför viktiga avgöranden. Supermaktsförhandlingar
i centrala vapenfrågor är planerade under 1982. Samtalen i Genève om
kärnvapen i Europa har redan inletts. Ett återupptagande av de s. k. SALT-
120 förhandlingarna har också utlovats. I juni äger FN:s andra extra
generalförsamling om nedrustning rum.

Dessa förhandlingar kan inte föras fristående från varandra. Framför allt gäller
detta försöken att stoppa upprustningen med kärnvapenladdade
125 medeldistansrobotar i Europa och diskussionen om de strategiska
interkontinentala vapnen. Genève- och SALT-förhandlingarna handlar om
olika sidor av samma problem. Om SALT-förhandlingarna inte kommer i gång,
riskerar detta att också förlama Genève-samtalen om de Europabaserade
kärnvapnen.

130 Båda parter har samma intresse av att dödläget på nedrustningsområdet kan
brytas. Varken supermakterna eller världen i övrigt har råd att vänta. Att
diplomaterna inte förhandlar innebär inte att militären avstår från att rusta. Att
invänta ett ideologiskt töväder är inte möjligt. Därför måste nedrustningsarbetet
135 hållas utanför supermakternas motsättningar på andra områden.

Detta är inte bara den svenska och många andra regeringars åsikt. Den förs
också fram med allt större kraft av en växande fredsrörelse. Denna representerar
en sund vägran hos miljoner människor att passivt acceptera kapprustningens
140 skenbara logik.

Det vi talar om som fredsrörelsen är suddigt som begrepp, och dess
sammansättning är växlande. I väst är fredsrörelsen spontan och fri. I öst tillåts
den inte tala något annat språk än det som de politiska myndigheterna har
145 sanktionerat. Vi måste lära oss att lyssna till nyanserna i dessa olika budskap,
men vi har ingen anledning att betvivla alla folks avsky inför krig och deras
längtan efter fred.

150 I diskussionen om vår egen säkerhet måste vi utgå från att intresset för vårt
närområde har ökat, och därmed också de militära aktiviteterna i detta område.
Norden har blivit föremål för en tilltagande uppmärksamhet från båda blockens
sida. Ett uttryck för detta var den sovjetiska ubåtens besök i Karlskrona
skärgård.

155

Tyvärr, herr talman, har vi anledning att tro att denna mycket allvarliga
kränkning av svenskt territorialvatten inte var en engångsföreteelse, även om
inkräktaren den här gången blev tagen på bar gärning.

160 Spaningsverksamheten i hela vårt närområde har tilltagit och lär fortsätta att
tillta. Denna utveckling har inte påverkats och bör inte få påverka de val av
säkerhetspolitiska mönster som varje nordiskt land gjorde för flera decennier
sedan. Detta mönster ligger fast och innebär viktiga begränsningar
supermakternas roll i Norden. Vi utgår från att det ligger i båda
165 stormaktsblockens intresse att den nordiska stabiliteten bevaras.

Det tyngsta ansvaret för världsfreden ligger hos stormakterna. Vi får därför inte
glömma vår egen roll. Sverige lämnar sitt bidrag genom att aktivt delta i arbetet
för nedrustning och genom att med beslutsamhet hävda vår alliansfria politik,
170 som syftar till neutralitet i händelse av krig. Denna politik måste stödjas av ett
för våra förhållanden starkt försvar. Angrepp och kränkningar måste kosta så
mycket att det inte blir lönsamt att utnyttja vårt territorium och vårt luftrum.

Nyligen lade regeringen fram en proposition om vårt totalförsvars framtida Nr
175 99 inriktning. Denna är en viktig del i vår utrikespolitik. Jag hoppas att
förslaget, när det senare i vår skall behandlas i riksdagen, skall kunna antas i 17
mars 1982 största möjliga enighet mellan de demokratiska partierna. Denna
enighet är i sig viktig för styrkan i och tilltron till den svenska
neutralitetspolitiken.

180

Herr talman!

I enighet har riksdagen uppdragit åt regeringen att i nära kontakt med våra
nordiska grannländer utröna förutsättningarna för en nordisk kärnvapenfri zon.
185 En sådan bör ses som ett led i de europeiska nedrustningssträvandena.

Vi har redan haft åtskilliga kontakter i denna fråga med de övriga nordiska ländernas regeringar. Kontakter har också tagits med Sovjetunionens och USA:s
190 regeringar. Det är tyvärr ingen överdrift att säga att intresset hos kärnvapenmakterna för reella åtaganden till förmån för en sådan zon är mycket svagt. Detta är ett av många uttryck för deras bristande förmåga att över huvud taget nå resultat när det gäller kärnvapenedrustning.

195 Detta får, herr talman, naturligtvis inte minska vårt intresse att driva denna fråga vidare. Inte minst vetskapen om att det finns fler kärnvapen i Östersjöområdet än som tidigare varit allmänt känt måste öka våra ansträngningar att minska kärnvapenhotet mot svenskt område. Det är i detta sammanhang som arbetet på en kärnvapenfri zon skall ses. Samtidigt måste vi
200 vara på det klara med att förverkligandet av en sådan zon, vars syfte måste vara att konsolidera och förstärka vår säkerhet, inte är någon genväg till nedrustning. Om den kommer till stånd, är den ett resultat av framsteg på nedrustningsområdet.

205 Herr talman!

Inte minst vårt engagemang för nedrustning visar vårt starka behov av internationellt samarbete, inte minst med övriga europeiska länder.

210 I Madrid arbetar vi i mycket nära kontakt med Europas övriga neutrala och alliansfria länder. Med dessa delar vi ansvaret för att stormaktsmotsättningarna inte leder till att de europeiska säkerhets- och samarbetssträvandena avstannar. Vår aktiva roll i det sammanhanget leder till täta förhandlingar med både öst- och västeuropeiska regeringar.

215 Sverige spelar också en aktiv roll i Europarådet. Detta är en sammanslutning av europeiska regeringar med demokratiskt valda parlament. En viktig uppgift för oss och för Europarådet just nu är att öva påtryckningar på en av Europarådets medlemsstater - Turkiet. Turkiet måste återgå till demokratiskt styre. Bara om
220 så sker kan Turkiet accepteras som medlem i Europarådet.

Inom EFTA och i kontakter med den europeiska gemenskapen EG arbetar vi för att undanröja hindren för ett utvidgat ekonomiskt samarbete i Europa.

225 Vår beslutsamhet att hävda en oberoende utrikespolitik och vårt omfattande

internationella engagemang för att med FN-stadgan som grund hävda de mänskliga rättigheterna och alla staters rätt till integritet är en styrka i detta samarbete.

230

Herr talman!

I supermakternas spel ställs alltför ofta respekten för små stater åt sidan. Detta gäller inte minst för tredje världens länder. För dessa är det viktiga att finna lösningar på sina egna svåra problem. De är inte intresserade av att ersätta en form av beroende med en annan. De värjer sig med detta mot att tvingas in i ett öst-väst-mönster, som inte tillgodoser deras speciella situation och behov.

På samma gång upplever de med växande bitterhet hur de övergetts av de industrialiserade länderna. Nöden hos de fattiga ökar samtidigt med oviljan hos de rika att uppfylla sina bistånds- och samarbetslöften. De fördjupade ekonomiska problemen i världen bidrar ofrånkomligen till oron och osäkerheten.

Stora förhoppningar har därför knutits till idén om globala förhandlingar för en samlad lösning på u-ländernas ekonomiska kris. Bakom denna tanke ligger insikten om det ömsesidiga beroende som i dagens världsekonomi binder samman fattiga och rika länder. Det är tyvärr, herr talman, karakteristiskt för handlingsförlamningen i allt internationellt samarbete just nu att dessa förhandlingar efter år av förberedelser ännu inte ens har börjat.

Sverige har intensivt arbetat för ett ökat samarbete mellan nord och syd. I det dödläge som nu råder är det av största betydelse att det arbetet förs vidare. Väntan på framsteg vad gäller de globala förhandlingarna får inte hindra oss att bidra till konkreta och praktiska resultat på en rad andra viktiga delområden, som t. ex. när det gäller energi, vidgad handel, ökat miljövårdssamarbete, livsmedelsförsörjningen och resursöverföringen till u-länderna i allmänhet.

För Sverige är stöd till FN och internationellt biståndssamarbete sedan länge en central del av vår utrikespolitik. I dag måste vi med oro konstatera att det internationella multilaterala samarbetet befinner sig i en djup kris. Detta beror inte minst på den olyckliga politik som Förenta staterna slagit in på. Den innebär en nedprioritering av det multilaterala arbetet, som bl. a. tar sig uttryck i starkt minskade bidrag till viktiga biståndsorgan, t. ex. inom Världsbanken.

Från sovjetisk sida har man valt att ställa sig nästan helt utanför det internationella biståndssamarbetet.

270 Det snäva öst-väst-perspektiv som f. n. anläggs i den amerikanska utrikespolitiken måste beklagas. Genom sin nuvarande inriktning riskerar den att förstärka de spänningar i tredje världen som alltmer kommit att bli ett hot mot fred och stabilitet. Det sker genom den okänslighet som nu visas för u-
275 ländernas djupa svårigheter, genom den tvetydiga politik man för gentemot Sydafrika, genom stöd åt diktaturer i Centralamerika och på andra håll.

El Salvador är i dag ett land i skräck. Månad efter månad rapporteras om nya mord, nya försvinnanden, nytt mänskligt elände i inbördeskrigets spår.

280 Dagens konflikt i El Salvador har uppstått ur långvariga orättvisor, nöd och stagnation. En utbredd fattigdom har konfronterats med en liten privilegierad grups ekonomiska och politiska intressen. Socialt och politiskt missnöje har förbisetts eller undertryckts. Följderna har blivit katastrofala. Samma slags förhållanden ligger bakom det nu alltmer fruktansvärda våldet också i
285 Guatemala.

Den junta som styr El Salvador har uppenbarligen inte folkets stöd. Den begår dagligen svåra brott mot sina egna medborgare. Att kommunistiska intressen drar nytta av det kaos som i dag råder i El Salvador får inte bli motiv för
290 demokratierna att stödja landets korrumperade militärjunta.

Också i USA borde man inse att demokratins sak aldrig gagnas av stöd till odemokratiska krafter.

295 Ändå tycks, herr talman, Förenta staterna igen vara på väg att begå misstaget att tolka ett inre uppror som orsakat främst av utifrån kommande aggression. Ledd av denna felsyn tillgriper man en politik som endast kan göra El Salvadors problem djupare och lidandet värre.

300 Vägen till en lösning av konflikten går via förhandlingar mellan parterna. Regimen i El Salvador har hittills avvisat sådana förhandlingar. Förenta staterna bör använda sitt inflytande till att försöka få till stånd en ändring av denna inställning. Endast när våldet upphör och allvarligt menade samtal förs kan den

305 nuvarande utvecklingen ändras.

Den svenska regeringen välkomnar det initiativ som Mexicos president nyligen tagit till medling mellan parterna. De samtal som just nu pågår mellan Mexicos och USA:s utrikesministrar är den första strimman av ljus på mycket länge över
310 det centralamerikanska mörkret. Det är detta slags initiativ som världen behöver. Vapenstöd utifrån - varifrån det än kommer - fördjupar konflikten och bidrar inte till någon lösning.

Detta, herr talman, är en princip som i hög grad gäller också för Sovjets krig i
315 Afghanistan, som nu går in på sitt tredje år. Trots omfattande insatser av militär har den sovjetiska ockupationsmakten inte lyckats slå ned det afghanska motståndet. En supermakts militärmaskin har än en gång kommit till korta gentemot ett u-land där den ingenting hade att skaffa.

320 Vi har från första dagen starkt fördömt Sovjetunionens aggression mot ett litet land med lång alliansfri tradition. Kraven på att de sovjetiska trupperna måste dras tillbaka har inte förlorat i styrka för att den sovjetiska aggressionen nu pågått under lång tid. Vi får inte glömma Afghanistan. För varje dag med nya offer blir det alltmer angeläget att kräva att Sovjet lämnar Afghanistan.

325 Omständigheterna skiljer sig åt i fråga om El Salvador och Afghanistan. Men i båda fallen är behovet stort att lämna dem som drabbats av våldet humanitär hjälp. Det är viktigt att vi fortsätter att hjälpa dem som lider i sina egna länder och inte minst dem som tvingats fly till andra länder.

330 Sydvästasien, herr talman, utgör i dag den kanske farligaste krishärden i vår krisdrabbade värld. Regionen har i allt högre grad kommit att plågas av instabilitet och inre spänningar. Genom sin olja och sitt strategiska läge har den samtidigt hamnat i brännpunkten för supermakternas rivalitet.

335 På några år har riskerna för storpolitiska förvecklingar i denna del av världen påtagligt skärpts. Revolutionen i Iran, Sovjetunionens invasion av Afghanistan och kriget mellan Iran och Irak har skapat ny oro. På samma gång har bitterheten växt mellan parterna i den arabisk-israeliska konflikten. Denna
340 fiendskap framstår alltjämt som Mellanösterns allvarligaste problem. Svårigheterna blir desamma. Hur kan judars och arabers krav på samma territorium förenas. och hur skall dessa folk kunna leva i fred sida vid sida?

345 Detta problem genomsyrar hela regionens liv, präglar dess politiska villkor och håller dess folk i ett slags våldets ständiga gastkramning.

Camp David-avtalet har lett till fred mellan Egypten och Israel. Den sista ockuperade delen av Sinai skall återlämnas till Egypten om drygt en månad.

350

Detta är i sig viktiga och glädjande framsteg.

Men avtalet har inte fört oss närmare en lösning av den palestinska frågan, som är och förblir den utdragna krisens kärna. Förhandlingarna om autonomi på 355 Västbanken och i Gaza ser nu ut att ha kört fast. Utgångspunkterna har varit för skilda, synen på vad som borde uppnås för olika.

Utsikterna till nya framsteg i fredsprocessen ter sig inte ljusa i dag. Den onda cirkeln av hat och ömsesidiga oförrätter fortsätter på ett numera skrämmande 360 välbekant sätt. Den israeliska regeringen prövar på ett alltmera utmanande sätt tålamodet också hos landets vänner.

Libanons tragedi fortsätter. Det spända läget längs gränsen mellan Libanon och Israel inger farhågor. I detta känsliga skede är det viktigt att parterna avstår från 365 varje handling och varje uttalande som kan hota Libanons integritet.

Fred i Mellanöstern, herr talman, är ytterst beroende av en uppgörelse mellan Israel och det palestinska folket. Denna uppgörelse måste naturligtvis uppfattas som rättvis av alla sidor. Oförsonlighet har hittills hindrat varje utveckling i den 370 riktningen. Parterna kan inte vänta sig något stöd för krav som inte också erkänner den andra sidans rätt.

Vi stöder självfallet Israels krav på säkra och erkända gränser, men vi har inte förståelse för landets annekteringar och olagliga bosättningar. Vi stöder 375 palestiniernas krav på att deras nationella rättigheter måste erkännas, men vi vänder oss mot dem som kräver att detta skall ske på bekostnad av staten Israels existens. Palestinierna måste få rätten att, om de så vill, upprätta en egen stat. Men detta får inte inkräkta på Israels rätt att leva i fred och säkerhet.

380 Israel och PLO måste erkänna varandra som rättmätiga förhandlingsparter. Ramarna för en uppgörelse finns alltjämt, om än ofullständiga, i säkerhetsrådets

grundläggande resolutioner 242 och 338.

385 Herr talman!

Även för Iran och Irak är en fredlig uppgörelse enda vägen ur en meningslös och farlig konflikt. Kriget mellan dem har nu i ett och ett halvt år vållat svåra prövningar för båda sidor. Till allt dagligt mänskligt lidande kommer en
390 omfattande materiell förstörelse och andra tunga materiella bördor. Angelägen inre utveckling hindras av de utdragna striderna. Samtidigt ökar riskerna för att också andra länder i området kan komma att dras in.

Behovet av snar fred är stort, men parterna står ännu långt ifrån varandra i
395 konfliktens nyckelfrågor. Den svenska regeringen välkomnar alla seriösa försök att hjälpa dem att lösa sina motsättningar, och uttalar sitt fortsatta fulla stöd för FN:s representant Olof Palme i hans svåra arbete.

Herr talman!

400

Gentemot Sydafrika har orden för länge sedan slutat räcka till. Lika oberörd av vädjanden som av fördömanden fortsätter rasistregimen år efter år samma skändliga politik. Ingenting som omvärlden sagt eller gjort har hittills kunnat rubba den vita minoritetens förstockelse.

405

Det inre förtrycket breder ut sig. De som trodde, att apartheidsystemet på något sätt skulle kunna reformera sig självt, har ägnat sig åt illusioner. Knappast ens kosmetiska förändringar har ägt rum i de oefterrättliga förhållanden som råder i landet.

410

Det sydafrikanska föraktet för andra afrikanska folks och staters rättigheter är också monumentalt. Hela södra Afrika drabbas. På olika sätt söker man störa grannländernas utveckling och kränka deras territoriella integritet. Terrorism och skadegörelse mot dem uppmuntras, och eget militärt våld används
415 hänsynslöst. Sydafrikanska trupper besätter fortfarande delar av Angola, efter förra sommarens överfall.

Ockupationen av Namibia fortsätter. FN-planen för Namibias självständighet utsätts för ideliga sydafrikanska förhållningsförsök och sabotage.

420 Förhandlingarna om planen är nu inne på sitt fjärde år, utan att ett genombrott

kunnat åstadkommas. Skulden för detta är Sydafrikas. Men ett tungt ansvar åvilar också den västliga kontaktgruppen, som innehar de verkningsfulla påtryckningsmedlen mot Sydafrika.

425

Påtryckningarna mot Sydafrika måste nu göras tillräckligt kännbara för att förmå regeringen där att ta reson. Den vita arrogansen kan uppenbarligen endast brytas genom internationell uppslutning bakom verkningsfulla sanktioner. Sverige verkar tillsammans med de övriga nordiska länderna sedan länge i Förenta nationerna för detta mål. Vi förbereder också, tillsammans med dessa länder, en biståndsinsats för ett fritt Namibia.

430

Förakt för mänskliga rättigheter är orsaken till flertalet av världens många motsättningar och konflikter. Detta förakt har många ansikten. Ständigt möts vi av nya skrämmande rapporter. De kommer från de kommunistiska staternas tvång, från avrättningsvågans Iran, från tortyrens Chile eller Argentina, från massakrernas Centralamerika, apartheidpolitikens Sydafrika, från övergrepp mot mänskliga rättigheter och människans värdighet i stat efter stat.

435

440

Kriser kan inte lösas med våld, men användandet av våld ger förr eller senare upphov till kris. När vi vänder oss mot brott mot grundläggande mänskliga värden och principer verkar vi samtidigt för minskade spänningar i världen, och för fred.

445

Källa

<div>Manuskript hämtat från riksdagen.se (2026-03-20) </div>

Taggar

Liberalerna, Politiska tal, Riksdagen, Utrikesdeklaration

450

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/ola-ullsten-utrikesdeklarationen-1982>

455